

Datum
2016-10-13Stadskansliet
Fredrik Alm, Kanslichef

Kommunstyrelsen

Nya ägardirektiv för Köpings Bostadsaktiebolag samt policy för Köpings kommun och dess bolag

Drätselkontoret har utarbetat förslag till nya ägardirektiv för Köpings Bostadsaktiebolag KBAB. Direktiven är tänkta att i tillämpliga delar även gälla för dotterbolagen KBAB Service AB och Köpings Kabel TV AB.

Att fastställa särskilda ägardirektiv för ett bolag är frivilligt och syftar till att i olika avseenden förtydliga och konkretisera ägarens avsikter med bolaget och ägarens förväntningar på bolagets verksamhet.

Förslaget till ägardirektiv är kortfattat och innehåller allmänna utgångspunkter för bolagets verksamhet, roll och ansvar, boerdeinflytande, ekonomi, samverkan samt budget och redovisning.

Ägardirektiven är tänkta att gälla till och med den 31 december 2019 eller till den tidigare tidpunkt från vilken kommunfullmäktige kan finna anledning att utfärda nya eller kompletterande direktiv. Vid framtagandet av nya ägardirektiv har samverkan skett med styrelsen för Köpings Bostadsaktiebolag.

Stadskansliet har utarbetat förslag till ny policy för Köpings kommun och dess bolag. Nuvarande policy antogs av kommunfullmäktige 2004-04-26 och har reviderats avseende förändringar av kommunens övriga policys och förtydliganden avseende beredskap för krishantering.

Drätselkontoret och stadskansliet förslår kommunstyrelsen föreslå kommunfullmäktige besluta

att fastställa policy för Köpings kommun och dess bolag enligt föreliggande förslag.

samt att fastställa ägardirektiv för Köpings Bostadsaktiebolag enligt föreliggande förslag.

David Schanzer-Larsen
tf kommunchefJan Häggkvist
ekonomichef

Policy för Köpings kommun och dess bolag

Policy för Köpings kommun och dess bolag

Denna policy har antagits av kommunfullmäktige i Köpings kommun den 28 november 2016, § xxx, och gäller för kommunens nämnder och förvaltningar samt för relationen mellan Köpings kommun och dess helägda bolag.

Köpings kommuns representanter i delägda bolag ska verka för att denna policy tillämpas i den utsträckning som kan anses skäligt med hänsyn till kommunens ägarandel i bolaget.

Syfte

Kommunen driver sin verksamhet i såväl förvaltnings- som bolagsform. Syftet med denna policy är dels att skapa en gemensam grund för utveckling, ledning och styrning av den kommunala koncernen som helhet och dels tydliggöra relationen mellan kommunen som ägare och dess bolag.

Det innebär att den kommunala förvaltningsorganisationen och bolagen gemensamt ska verka för aktivt informationsutbyte och dialog, samarbete och samverkan, så att ett effektivt resursutnyttjande skapas inom kommunens samlade verksamhet oavsett organisationsform.

Av kommunfullmäktige fastställda **Mål för Köpings kommun** ska allmänt vara vägledande för utveckling och inriktning av den samlade kommunala verksamheten.

Bolagsformen

Den kommunalrättsliga utgångspunkten är att kommunal verksamhet i första hand bör utövas i förvaltningsform. Av skilda skäl har dock kommunen funnit det mera ändamålsenligt att driva vissa verksamheter i bolagsform, t ex att verksamheten bedrivs på en konkurrensutsatt, kommersiell, marknad och/eller att bolagsformen har bedömts mest lämplig för samverkan med andra kommunala, regionala eller privata intressenter.

Bolagsverksamhet är därmed närmast att betrakta som en alternativ driftform till förvaltningsformen och, på motsvarande sätt som nämnder och förvaltningar, i grunden underordnad de överväganden, riktlinjer och direktiv som kommunen som ägare ställer upp.

Bolagen förutsätts vidare bedriva sin verksamhet på ett sådant sätt att de är ekonomiskt självbärande.

Ägarstyrning

Kommunfullmäktige

Kommunfullmäktige har det yttersta ansvaret för all kommunal verksamhet oavsett i vilken form den bedrivs. Nämndernas och förvaltningarnas uppdrag och ansvar fastställs övergripande av kommunfullmäktige i reglementen. De närmare förutsättningarna för verksamheten anger kommunfullmäktige i budget och genom särskilda inriktningsbeslut.

Genom bestämmelserna i 3 kap 16 – 18 a §§ kommunallagen har fullmäktige särskilda åligganden avseende bolagen.

All kommunens styrfunktion över företagen utgår från kommunfullmäktige antingen genom direkta direktiv eller genom förvaltningsuppdrag som överlämnats till kommunstyrelsen och som återfinns i kommunstyrelsereglemente och delegationsordning.

Kommunfullmäktige beslutar om vilka bolag som kommunen skall äga och vilka dotterbolag som skall finnas.

Enligt kommunallagen ska också kommunala bolag låta kommunfullmäktige ta ställning innan sådana beslut i verksamheten fattas som är av principiell beskaffenhet eller av större vikt, t ex:

- Investeringsbeslut av större omfattning och med långsiktig inverkan på bolagets ekonomi eller verksamhet
- Principiella eller annars väsentliga förvärv och försäljningar av egendom
- Planer som gäller ny eller väsentligt ändrad inriktning av bolagets verksamhet
- Fusion av företag
- Förvärv eller försäljning av företag eller företagsdel, bildande av dotterbolag eller överföring av bolagets verksamhet på dotterbolag.

Kommunstyrelsen

Kommunstyrelsen ska enligt 6 kap 1 § kommunallagen och kommunstyrelse-reglementet leda och samordna förvaltningen av kommunens angelägenheter och ha uppsikt över övriga nämnders verksamhet.

Kommunstyrelsen ska också ha fortlöpande uppsikt över kommunens bolag och utöva den styrning över bolagen som man blivit ålagd.

Kommunstyrelsen har därför rätt till den information från nämnderna och bolagen som kommunstyrelsen anser nödvändig för att fullgöra dessa åligganden.

Bolagsordning

Bolagsordning måste enligt aktiebolagslagen (ABL) finnas i varje aktiebolag. Av ABL 2 kap 4 § framgår obligatoriska frågor som måste regleras i bolagsordningen.

I bolagsordningen anger ägaren, kommunfullmäktige, de viktigaste kommunalrättsliga principerna för bolaget, det kommunala föremålet och ändamålet för bolagets verksamhet samt vad som gäller för val av styrelse och revisorer.

Ägardirektiv

Eftersom de kommunala bolagen arbetar med olika syften, mål, marknadsförutsättningar och avkastningskrav m m, ska denna policy kompletteras med särskilda ägardirektiv till respektive bolag.

Ägardirektiv är en metod för att reglera olika frågor utöver vad som mera grundläggande finns uttryckt i bolagsordning. Ägardirektiven för respektive bolag antas av fullmäktige och fastställs därefter på ordinarie eller extra bolagsstämma. Ägardirektiven blir därmed juridiskt bindande för bolagets förvaltande organ.

Av ägardirektiven bör i tillämpliga delar framgå:

- Det närmare kommunala syftet med bolagets verksamhet
- Verksamhetsmål
- Verksamhetens inriktning och omfattning
- Verksamhetens kapitalförsörjning
- Avkastningskrav och riskramar för verksamheten
- Riktlinjer för vinstdisposition inklusive utdelning till ägaren

Bolagsstyrelse

Styrelsens förvaltningsuppdrag bestäms av aktiebolagslagens regler, bolagsordningen och de direktiv som styrelsen får av bolagsstämman.

Styrelsens uppgift är att:

- verka enligt aktiebolagslagens krav
- bevaka uppfyllelsen av mål, krav och andra beslut uppställda av ägaren
- se till att samråd, samverkan och information sker löpande med ägaren
- fastställa och följa upp bolagets affärsidé
- fastställa delmål och budget för bolaget
- avge årsredovisning och lämna periodbokslut enligt riktlinjer

Årsredovisning

Övriga nämnder ska till kommunstyrelsen redovisa sin medelsförvaltning under föregående budgetår till den tidpunkt kommunstyrelsen bestämmer.

Bolagen ska senast den sista februari till kommunstyrelsen inlämna en av styrelsen godkänd årsredovisning som underlag för kommunens sammanställda redovisning.

Bolagets styrelse ska i förvaltningsberättelsen, utöver vad som följer av god redovisningssed, redovisa hur verksamheten bedrivits och utvecklats mot bakgrund av det kommunala syftet med bolaget och uppställda verksamhetsmål, övergripande policys samt av bolagsstämman fastlagda direktiv. Även viktiga händelser efter verksamhetsårets utgång ska redovisas.

Revision

Revisionen i förvaltningen och i helägda aktiebolag och stiftelser är obligatoriskt samordnad genom personsamband.

Samordnad revision mellan kommunen och dess företag är ett av redskapen för ägarens kontroll och uppföljning och därmed en väsentlig del i en aktiv ägarstyrning. Kommunens revisorer granskar därför årligen även den verksamhet som bedrivs i bolagen genom de lekmannarevisorer som kommunfullmäktige utser.

Gemensamma direktiv och policys

Köpings kommun har fastställt övergripande, direktiv och policys som ska gälla för såväl den kommunala förvaltningsorganisationen som för de kommunala bolagen.

Därutöver ska de kommunala bolagen ha en plan och en beredskap för krishantering inom sina verksamhetsområden samt medverka i kommunkoncernens hantering vid extraordinära händelser.

Kommunens bolag är ansvariga för sin egen arkivbildning. Kommunstyrelsen är arkivmyndighet och ansvarar för tillsyn över arkivbildning och arkivvård i kommunens bolag.

Samordning - koncernnyttan

Utgångspunkten för verksamheten inom Köpings kommuns totala organisation (kommunen och dess bolag) är att tillgodose intressen som i ett helhetsperspektiv gagnar kommunen och dess medborgare. Alla möjligheter till samarbete, samverkan och rationella ekonomiska lösningar ska beaktas och tillvaratas.

Samordning/samverkan ska regelmässigt sökas inom de områden där optimal nytta kan uppstå för "kommunkoncernen" som helhet.

Sådana områden är bl a:

- Koncernkonto
- Upphandling/inköp
- Vaktmästeri
- IT (data och telefoni)
- Administrativa rutiner och system (personaladministration, ekonomi m m)
- Försäkringsfrågor
- Lokalförsörjning
- Drift och underhåll av fastigheter, vaktmästeri

Miljöhänsyn

Kommunens nämnder, förvaltningar och bolag ska medverka till att skapa ett långsiktigt hållbart samhälle med kretsloppstänkande. Miljöperspektivet ska ingå som en naturlig del i all verksamhet. Ekologisk balans ska förenas med ekonomisk, teknisk och social utveckling.